

PISM

POLSKI INSTYTUT SPRAW MIĘDZYNARODOWYCH
THE POLISH INSTITUTE OF INTERNATIONAL AFFAIRS

NR 76/2025, 6 LISTOPADA 2025 © PISM

KOMENTARZ

Alexandru Munteanu – technokrata na czele proeuropejskiego rządu Mołdawii

Jakub Pieńkowski

Rząd Alexandru Munteanu, powołany 31 października przez Partię Działania i Solidarności (PAS), która po wrześniowych wyborach dysponuje samodzielną większością 55 posłów w 101-miejscowym Parlamencie, gwarantuje kontynuację działań na rzecz integracji europejskiej Mołdawii. Wyzwaniami pozostają potrzeba ożywienia gospodarki i przeprowadzenie strukturalnych reform wewnętrznych.

Dlaczego prezydent Maia Sandu desygnowała Munteanu?

Zmianę premiera [w nowej kadencji Parlamentu](#) społeczeństwo ma odebrać jako nowe otwarcie polityczne ze strony PAS i faktycznie kierującej nią prezydent Sandu. W ten sposób chcą one zdystansować się od części niepowodzeń poprzedniej kadencji i zaznaczyć przejście z etapu obrony przed rosyjską ingerencją, na czym koncentrował się ustępujący [gabinet Dorina Receana](#), do etapu rozwoju państwa. Na korzyść Munteanu przemawiało jego międzynarodowe doświadczenie biznesowe i managerskie. Zdobył je, pracując w Banku Światowym w Waszyngtonie, a następnie zarządzając amerykańskimi spółkami inwestującymi na Ukrainie i w Mołdawii, w której współtworzył także Amerykańską Izbę Handlu oraz oddział Alliance Française. Równocześnie Munteanu uważa się za technokratę. Nie ma żadnego doświadczenia ani zaplecza politycznego i samodzielných ambicji politycznych – przez ponad 20 lat mieszkał na Ukrainie, z której w obliczu wojny w 2022 r. wyjechał do Rumunii, a do ojczyzny powrócił dopiero w 2025 r. Pozwala to Sandu i PAS przerzucić na niego odpowiedzialność za kluczowe reformy oraz zminimalizować ryzyko obciążenia wizerunku partii ich kosztami, a także utrudnia opozycji krytykę PAS za rzekome upolitycznienie instytucji państwowych.

Jakie są cele rządu w polityce europejskiej?

Strategicznym celem gabinetu Munteanu pozostaje wstąpienie Mołdawii do UE. Nowy premier podtrzymuje zapowiedź, że kraj do 2028 r. będzie gotowy do akcesji – w przeciwnym razie deklaruje dymisję, która docelowo miałaby nastąpić do 2030 r. W jego rządzie stanowiska zachowali kluczowi politycy dla procesu akcesji – Mihai Popșoi, wicepremier i minister spraw zagranicznych, a także Cristina Gherasimov, wicepremier ds. integracji europejskiej i główna negocjatorka z UE. By wzmocnić efektywność ich wysiłków, Sandu ustanowiła stanowisko prezydenckiego specjalnego wysłannika ds. europejskich i partnerstw strategicznych, na które powołała Nicu Popescu, byłego eksperta i szefa MSZ, mającego dobre kontakty z instytucjami UE i państwami członkowskimi. Władze mołdawskie deklarują natychmiastową gotowość otwarcia wszystkich kłastrów negocjacyjnych. Rychłe osiągnięcie tego celu jest jednak wątpliwe, biorąc pod uwagę nieformalne powiązanie przez UE postępów Mołdawii i Ukrainy. Tymczasem [integrację europejską Ukrainy wetują Węgry, a w Unii nie ma konsensusu co do rozdzielenia obu państw](#).

KOMENTARZ PISM

Jakie są najważniejsze wyzwania w polityce wewnętrznej rządu Munteanu?

Kluczowym zadaniem rządu Munteanu będzie zdynamizowanie rozwoju ekonomicznego i infrastrukturalnego Mołdawii. Jej gospodarka pogrążona jest bowiem w kryzysie – w 2022 r. PKB spadło o 5%, w 2023 r. wzrosło tylko o 0,8%, w 2024 r. – o 0,1%, zaś w 2025 r. przewidywany wzrost ma sięgnąć 1,5%. Choć główną przyczyną kryzysu były [szantaże energetyczne ze strony Rosji w 2021 r.](#) i pełnoskalowa rosyjska inwazja na Ukrainę, część społeczeństwa utożsamia go z [rządami PAS, która przejęła władzę w sierpniu 2021 r.](#) Munteanu zapowiada przezwyciężenie kryzysu dzięki efektywnemu wykorzystaniu 1,9 mld euro z [ogłoszonego przez UE w lutym br. Instrumentu na rzecz Reform i Wzrostu dla Mołdawii](#) (dla porównania cały budżet państwa w 2025 r. wynosi 4,4 mld euro). Plany obejmują niesprecyzowane inwestycje warte 4 mld euro, w tym w infrastrukturę transportową, energetyczną i społeczną, taką jak szkoły i szpitale, oraz wsparcie 25 tys. przedsiębiorstw.

Jakie kluczowe reformy zapowiada gabinet Munteanu?

Munteanu zapowiada dokończenie reformy wymiaru sprawiedliwości. Ma to umożliwić skuteczne ściganie korupcji, rozbijanie układów oligarchicznych pozostałych po [trwających do 2019 r. rządach Władzi Plahotniuca](#), a także wzmocnić odpór wobec rosyjskich prób destabilizacji Mołdawii. Kluczowym elementem jest finalizacja przedłużającej się weryfikacji majątkowej sędziów i prokuratorów – premier chce ją zakończyć w 2026 r. Gabinet Munteanu ma przeprowadzić także odkładaną przez lata reformę administracyjną kraju, podzielonego obecnie według postsowieckiego modelu na 32 *raiony* i ok. 850 małych gmin (bez Naddniestrza), z których znaczna część jest całkowicie niewydolna kadrowo i finansowo. Dotychczasowy program ich dobrowolnego łączenia się jest nieefektywny – zdecydowały się na to tylko 34 miejscowości. Reforma ma umożliwić skuteczniejsze rządzenie krajem i wdrażanie inwestycji, a także polepszyć dostęp do usług publicznych dla ludności. Dla Polski – jednego z głównych orędowników członkostwa Mołdawii w UE – będzie to okazją do zaoferowania swego doświadczenia w zakresie budowy i funkcjonowania samorządów.